

OBIECTIV

Serie nouă, nr. 32 (47) iulie 2010

PROBLEMA PESTICIDELOR DIN REGIUNEA TRANSNISTREANĂ POATE FI SOLUȚIONATĂ DOAR DIN ASISTENȚA FINANCIARĂ STRĂINĂ pag. 3

Folosite în perioada sovietică, pesticidele păstrate în depozitele regiunii transnistrene au depășit termenul de valabilitate transformându-se în adevărate deșeuri toxice. Despre soluționarea problemei am discutat cu Iordanca-Rodica Iordanov, coordonator național al proiectului implementat de Fundația din Regatul Țărilor de Jos Milieukontakt International.

Sistemul perinatologic din regiunea transnistreană modernizat la standarde europene

Din martie anul curent, Asociația de medicină perinatală instruieste personalul medical din maternitățile de pe malul stâng al Nistrului, pornind de la recomandările făcute de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și susținute de UNICEF. Proiectul are drept scop îmbunătățirea serviciilor medicale oferite în maternități.

Diana LUNGU

Acest proiect este similar celui implementat în Moldova în 1998-2002, cu tehnologii simple, recomandate de OMS și care prevede acordarea asistenței în îmbunătățirea sistemului perinatologic din stânga Nistrului. Înainte de a organiza cursurile de instruire, au fost evaluate maternitățile, prin aplicarea chestionarelor OMS, cu privire la serviciile medicale oferite de instituțiile respective. De asemenea, a fost evaluat echipamentul de care dispun maternitățile din această regiune, pentru ca ulterior să fie utilizate corespunzător.

„Din cele observate, situația în maternități este similară cu cea de acum zece ani din maternitățile din Moldova. De exemplu, la noi, mama se spitalizează în salonul „travaliu-naștere-recuperare” unde se află în perioada travaliului, a nașterii și două ore după naștere sau „travaliu-naștere-recuperare-

La unul din cursurile de instruire

post-partum”, unde se află până la extemarea din maternitate. În maternitățile din regiunea transnistreană femeia trece prin sala de travaliu, sala de naștere fiind ulterior transferată în salonul de lăuzie. După naștere copilul este separat de mamă”, explică Ala Curteanu, coordonatorul proiectului.

Prin seminarele pe care le-am desfășurat până acum am încercat să recomandăm specialiștilor ce poate fi schimbat. Nu putem să le impunem anumite schimbări, ci doar să le propunem îmbunătățirea prin pregătire în cadrul trainingurilor, schimbul de ex-

periență prin vizitele la maternitățile noastre”, mai spune Ala Curteanu.

La cele cinci cursuri de instruire, la care au participat 75 de medici neonatologi, pediatri și asistente medicale, precum și 60 de medici obstetricieni, participanții au fost instruiți cu privire la îngrijirea și alimentația nou-născutului sănătos și bolnav, precum și importanța parteneriatului la naștere (nașterea în prezența persoanei de suport), aplicarea partogramei pentru monitorizarea evoluției nașterii, asistența în urgențele obstetricale etc. În

partea practică a seminarelor lectorii au demonstrat participanților metodele de contact „piele la piele” dintre mamă și nou-născut și primul supt al nou-născutului pentru a păstra legătura biologică dintre mamă și nou-născut, lucru important pentru adaptarea copilului la viața extrauterină. Toate aceste intervenții nu necesită surse financiare, ci doar cunoștințele personalului medical.

„Este foarte important să i se permită soțului sau oricărei alte persoane să asiste la naștere
.....
Continuare în pag. 2
.....

Victor MUNTEANU,
Managerul proiectului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, UNDP Moldova

CONTUR

Proiectele finanțate de UE - o șansă de relansare a comunicării între comunitățile de pe ambele maluri ale Nistrului

Identificarea unei soluții politice durabile pentru diferendul transnistrean este, de aproape două decenii, o problemă de importanță majoră, ce consumă efort atât în interiorul țării, cât și la nivel internațional. În timp ce o astfel de soluție încă urmează a fi agreată, provocările social-economice cu care se confruntă populația de pe malul drept a râului Nistru nu au bariere, fiind identice și pentru populația regiunii transnistrene.

Soluționarea eficientă a acestor probleme și extinderea asistenței pentru dezvoltare pe malul stâng al Nistrului reprezintă o oportunitate inedită pentru o apropiere a malurilor la nivel non-politic. Realizarea acestei oportunități, la rândul său, depinde de un efort constant pentru consolidarea încrederii între populațiile celor două maluri ale Nistrului.

În anul 2009, cu susținerea financiară a Uniunii Europene, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare a lansat un proiect amplu ce urmează să susțină măsurile de promovare a încrederii între Chișinău și Tiraspol fără a urmări careva scopuri politice distante. Activitățile din cadrul acestui proiect au rezultate tangibile, abordând problemele de zi cu zi a celor mai vulnerabile comunități de pe ambele maluri ale Nistrului.

Veți observa din paginile acestui supliment că activitățile sunt pe cât se poate de variate: ele se extind de la protecția mediului ambiant și eliminarea riscurilor generate de existența pesticidelor expirate; modernizarea centrelor mamei și a copilului în Tiraspol și Bender; reparații de școli și grădinițe de copii, până la crearea unor centre de instruire a antreprenorilor începători.

Activitățile, deși variate, au toate un singur scop - să contribuie la ridicarea nivelului de viață a oamenilor ce se confruntă cu aceleași probleme pe ambele maluri ale Nistrului.

Sunt sigur că un astfel de angajament și o astfel de deschidere sinceră spre populația din stânga Nistrului va contribui la spulberarea neîncrederii și va oferi o șansă de relansare a comunicării între comunitățile de pe ambele maluri, va restabili relații între profesioniști din diferite domenii, fie ei medici sau lucrători sociali și, ca finalitate, va apropia malurile în soluționarea mai eficientă a problemelor comune

100 de activități de prevenire a infecției cu HIV și SIDA

Circa o sută de activități de prevenire a infecției HIV și SIDA vor fi organizate pentru tineri în acest an pe malul stâng al Nistrului.

Proiectul implementat de Reprezentanța din Republica Moldova a Fundației SIDA Est-West (AFEW), cu asistența programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, are drept scop informarea tinerilor din regiunea transnistreană despre riscul de infectare cu HIV.

Pe parcursul anului vor fi desfășurate în acest sens peste 100 de lecții pentru tinerii din Tiraspol, Bender, Slobozia, Râbnița și Dnestrovsc.

Necesitatea proiectului este determinată de creșterea numărului de infectare cu HIV în rândurile tinerilor în raioanele de pe malul stâng al râului Nistru. Aici până la 1 aprilie 2010 sunt oficial înregistrate 2130 de cazuri de infectare cu HIV.

„Tinerii sunt foarte receptivi la informația oferită în cadrul lecțiilor. După obținerea cunoștințelor de bază tinerii încercă și ei să distribuie informația altor

.....
Continuare în pag. 2
.....

Servicii medicale mai bune pentru locuitorii satului Ciobruți

Locuitorii satului Ciobruți, raionul Slobozia, vor avea acces la servicii medicale mai bune. Fundația Regina Pacis, în cadrul proiectului „Never Alone”, a renovat ambulatorul medical din localitate, iar până la sfârșitul anului, acesta va fi utilat cu echipament medical modern și mobilier.

Activitățile proiectului nu se vor încheia la această etapă. Din iulie Fundația Regina Pacis va iniția un ciclu de programe instructive pentru medicii din satul Ciobruți. Specialiștii vor studia cum să folosească utilajul medical achiziționat, vor efectua vizite de lucru în două Centre Medicale de Familie din dreapta Nistrului, Chișinău și

Anenii Noi, astfel, aprofundându-și cunoștințele în domeniu.

Cei 4 medici și 12 specialiști care activează în această instituție medicală deservește 5475 persoane adulte și 319 adolescenți. Medicii nu întotdeauna reușesc să acorde asistență medicală de calitate din cauza utilajului învechit cu care

este dotat Ambulatorul cele mai multe dintre ele având un termen de exploatare depășit, care nu corespunde normelor sanitare minime.

„Cea mai gravă problemă a ambulatorului era starea deplorabilă, încăperile nefiind reparate de mulți ani. Toate rețelele ingineresti

sunt vechi și deteriorate. Încăperile sunt folosite irațional, ceea ce duce la pierderi de energie electrică și termică”, a menționat Ilie Zabica, coordonatorul proiectului „Never Alone”.

Proiectul „Never Alone” este implementat de Fundația Regina Pacis având drept scop oferirea acțiunilor concrete și imediate pentru rezolvarea problemelor sociale cu care se confruntă populația satului Ciobruți, raionul Slobozia din regiunea transnistreană. Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea sănătății și creșterea calității vieții copiilor, pensionarilor, bătrânilor singuratici, invalizilor, a persoanelor cu dizabilități fizice, motorice etc. din localitate prin formarea cadrelor medicale din teritoriul și oferirea asistenței sociale, inclusiv medicale de calitate

Acest buletin nu poate fi pus în vânzare liberă și se distribuie ca supliment la ziarele:

Business info, Cuvântul, Cuvântul Liber, Est Curier, Ecolu Nostru, Gazeta de Vest, Glia Drochiană, Jurnal de Chișinău, Observatorul de Nord, Ora Locală, Unghiul, SP, Novaia Gazeta, Acik Ghioz, Aiin-Aciic.

Locuitorii satului Nezavertailovca vor avea apă potabilă în case

Cele două școli și grădinița din satul Nezavertailovca, raionul Slobozia, au fost conectate la apă potabilă și la sistemul de canalizare reparat.

Proiectul implementat de ONG „Renașterea” prevede ca până la sfârșitul lunii iulie, populația satului Nezavertailovca să fie aprovizionată cu apă potabilă, iar instituțiile publice să dispună de un sistem de canalizare, defect până în prezent.

Deși satul este conectat la apeduct încă din 1959, acesta este într-o stare deplorabilă. Pentru a soluționa problema

aprovizionării cu apă potabilă este necesară renovarea celor cinci turnuri de apă de la sondele arteziene din sat, susține Nicolae Grosu, directorul proiectului.

În urma lucrărilor de reparație, a fost construit un apeduct de 4,5 km și au fost fixate deja 3 turnuri din cele 5 necesare pentru ca apa să ajungă în toate casele din Nezavertailovca. Mai mult decât atât, au fost construite apeducte pentru două străzi din localitate care dintotdeauna au dus lipsă de apă potabilă.

Totodată, așa cum prevedea proiectul, a fost reparat sistemul de canalizare din in-

stituțiile publice, iar instituțiile școlare au fost conectate la apă caldă. În școli și la grădiniță au fost reparate cantinele, iar blocurile sanitare au fost amenajate în interiorul instituțiilor.

„În jurul școlii mereu se făcea mlaștină din cauza sistemului de canalizare defect. Acum problema este soluționată”, a precizat Nicolae Grosu.

Potrivit acestuia, comunitatea s-a implicat activ în cadrul lucrărilor, contribuind cu forțe de muncă, dar și cu resurse financiare.

„Populația a fost foarte activă și nu am întâmpinat obstacole cum s-a întâmplat în alte localități. S-au implicat nemijlocit profesorii, dar și angajații grădiniței”, mai spune managerul proiectului.

Centrul de transfuzie a sângelui de la Țiraspol va fi renovat și modernizat

Până la sfârșitul anului curent, locuitorii din stânga Nistrului vor beneficia de un Centru renovat de transfuzie a sângelui și o bază de date digitală a donatorilor de sânge și a produselor de sânge existente în Centru. Baza de date va fi creată după modelul bazei de date existente în cadrul Centrului de transfuzie de la Chișinău. Proiectul realizat în cadrul programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, va permite accesul populației din stânga Nistrului la servicii medicale mai bune.

Clădirea în care activează Centru nu a mai fost reparată de ani buni și din cauza defectelor la rețelele electrice și ingineresti, angajații nu întotdeauna pot folosi utilajul performant primit și plasat în cadrul Centrului.

Actualmente, la Centru există o bază de date a donatorilor de sânge și a produselor de sânge, însă este în conformitate cu un model învechit, toată informația fiind stocată pe hârtie, ceea ce îngreunează monitorizarea produselor de sânge, dar și a donatorilor de sânge.

„Centrul de transfuzie a sângelui face parte din seria de proiecte care se adresează dezvoltării sectorului de sănătate publică din regiunea transnistreană. Scopul acestuia este de a oferi un acces mai bun populației din stânga Nistrului la servicii medicale de calitate, dar și de a restabili și susține colaborarea între specialiștii din diferite domenii de pe ambele maluri ale Nistrului”, a menționat Victor Munteanu, managerul proiectului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”.

100 de activități de prevenire a infecției cu HIV și SIDA

Urmare din pag. 1

tineri. Asemenea activități sunt implementate deja în circa 30 de țări deoarece HIV și SIDA este o problemă globală. Se așteaptă ca în anul 2014 un milion de tineri în lume să participe activ la profilaxia infecției cu HIV/SIDA pentru a proteja tânăra generație de HIV”, explică Olga Osadci, managerul proiectului.

Pe lângă cursurile practice de instruire și activitățile interactive, tinerii învață elementele dansului internațional, care este simbol al proiectului „Dance4Life” (dansează pentru viață). Ideea dansului colectiv a fost lansată de angajații fundației olandeze „4Life”. Astăzi „Dance4Life” este „brandul” tinerilor implicați în Campania Internațională de combatere a infecției HIV și SIDA. Proiectul „Dance4Life” va culmina în anul 2014 cu un MEGA CONCERT în care

se vor reuni prin dans „Dance4Life” peste un milion de tineri din peste 50 de țări de pe toate continentele lumii.

Activitatea de profilaxie a infecției HIV în raioanele de pe

malul stâng al râului Nistru se realizează în colaborare cu autoritățile locale. „Centrul de profilaxie și combatere SIDA și al bolilor infecțioase”, organizația obștească «Здоровое будущее».

Sistemul perinatologic din regiunea transnistreană modernizat la standarde europene

Urmare din pag. 1

personalul medical în ce măsură vor implementa aceste tehnologii”, precizează Ala Curteanu.

Actualmente proiectul vizează doar instruirea personalului medical din maternitate și mai puțin a femeilor gravide și a mamelor. Acest aspect poate fi abordat în cadrul altui proiect, ținând cont de faptul că „studii științifice au demonstrat că acoperirea universală cu 16 intervenții cu eficiență dovedită, asociată cu cea de informare a publicului (la distanță) și în familie-comunitate la o acoperire de 90% previne 18-37% din cazurile de mortalitate neonatală (The Lancet 2005)”. „O altă perspectivă care ar contribui și la o eficiență mai mare a actualului proiect ar fi pregătirea cadrelor medicale din asistența ambulatorie privind aplicarea tehnologiilor noi de supraveghere a sarcinii, pregătire psiho-emoțională a femeii/familiei în timpul sarcinii pentru diminuarea complicațiilor

personalul medical în ce măsură vor implementa aceste tehnologii”, precizează Ala Curteanu.

Actualmente proiectul vizează doar instruirea personalului medical din maternitate și mai puțin a femeilor gravide și a mamelor. Acest aspect poate fi abordat în cadrul altui proiect, ținând cont de faptul că „studii științifice au demonstrat că acoperirea universală cu 16 intervenții cu eficiență dovedită, asociată cu cea de informare a publicului (la distanță) și în familie-comunitate la o acoperire de 90% previne 18-37% din cazurile de mortalitate neonatală (The Lancet 2005)”. „O altă perspectivă care ar contribui și la o eficiență mai mare a actualului proiect ar fi pregătirea cadrelor medicale din asistența ambulatorie privind aplicarea tehnologiilor noi de supraveghere a sarcinii, pregătire psiho-emoțională a femeii/familiei în timpul sarcinii pentru diminuarea complicațiilor

și asigurarea stării de bine a fătului intrauterin. Astfel de campanii de informare și de mobilizare a comunității au fost implementate în Moldova, unde mamele au fost instruite cu privire la cunoașterea semnelor de pericol în timpul gravidității (Pentru un Făt Frumos și Sănătos), precum și pentru viața și sănătatea copilului în primul an de viață și beneficiile somnului pe spate pentru prevenirea morții subite a sugarului (Copilărie fără risc)”, susține Petru Stratulat, directorul proiectului în cauză.

În afară de instruirea personalului medical realizată de Asociația de medicină perinatală, în cadrul proiectului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare vor fi echipele maternităților din Bender și Țiraspol cu utilaj medical performant în valoare de 400 mii de euro.

Problema pesticidelor din regiunea transnistreană poate fi soluționată doar din asistența financiară străină

Folosite în perioada sovietică, pesticidele păstrate în depozitele regiunii transnistrene au depășit termenul de valabilitate transformându-se în adevărate deșeuri toxice. Acestea pun în pericol nu doar sănătatea populației, ci și calitatea solului pe care sunt împrăștiate și a apei care este poluată de aceste deșeuri.

Grație proiectului „Crearea relațiilor de încredere în diminuarea riscurilor parvenite de la pesticidele învechite în regiunea Transnistria”, realizat cu asistența programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, problema se încearcă a fi soluționată. Proiectul este un prim pas în soluționarea problemei pesticidelor vechi din regiune și își propune să ajute specialiștii din stânga Nistrului să folosească standardele Uniunii Europene și FAO în activitatea lor de zi cu zi.

Despre soluționarea problemei am discutat cu **Iordanca Rodica Iordanov, coordonator național al proiectului implementat de Fundația din Regatul Țărilor de Jos Milieukontakt International.**

Când a fost lansat proiectul și care este principalul obiectiv?

Proiectul a fost lansat în august 2009 și acum se apropie de sfârșit. De fapt, negocierile au început încă în 2006, în cadrul altui proiect mare, implementat de Milieukontakt Int. Proiectul, în special, este focusat pe dezvoltarea capacităților, stabilirea relațiilor de încredere de pe ambele maluri ale Nistrului. Problema la care noi lucrăm este să dezvoltăm capacități privind înlăturarea pesticidelor învechite care au rămas

moștenire de la fosta uniune sovietică.

Activitatea noastră se desfășoară în toată regiunea transnistreană, în cinci raioane și două orașe. Deși, am fost informați că în această zonă nu sunt mai mult de o sută de tone de pesticide, nu știm care este situația reală, deoarece până acum am avut acces doar la un singur depozit. În pofida faptului că autoritățile transnistrene ne-au spus că în regiune situația este mult mai bună decât în R. Moldova, recunosc că sunt depozite ruinate, parțial distruse, respectiv, este foarte posibil ca pesticidele să fie împrăștiate pe terenuri.

Cum au apărut aceste depozite?

Pesticidele au fost stocate în depozite încă din perioada colhozurilor și a sovhozurilor. Pe atunci existau mai multe stații de tratare, după care se încăreau în elicoptere și se împrăștiau pe câmpuri. Aceste depozite erau funcționale până nu demult, însă, fiindcă ele nu mai puteau fi folosite, iar cantitățile erau prea mari și potențialul agricol prea redus, pesticidele și-au pierdut termenul de valabilitate, devenind deșeuri toxice atât pentru mediu, cât și pentru sănătatea populației din regiune. În cele din urmă, în unele localități acestea au fost abandonate, iar în altele, indiferent de posibilitățile reduse ale autorităților locale, depozitele sunt păzite.

Cât poate dura procedura de evacuare a pesticidelor din regiune?

Procesul de inventariere, reambalare, stocare, centralizare și exportul pesticidelor în altă țară pentru incinerare, ar dura în jur de un an. Acest termen poate fi respectat doar în condițiile când există un acord și o susținere din partea tuturor părților implicate.

Mai problematic este accesul nostru la toate depozitele cu pesticide. Nu putem face comandă

de ambalaje pentru pesticide atât timp cât nu cunoaștem cantitatea exactă, dar și tipul de pesticide existente. Sunt anumite aspecte tehnice de care trebuie să ținem cont. După ce se hotărăște problema pesticidelor învechite, rămâne cea a depozitelor, precum și a solului contaminat, fiind o sursă de poluare. Din acest motiv, trebuie să facem mai întâi inventarierea, care ne va oferi toată informația necesară în acest sens. La fel, este important să ținem cont și de starea în care se află depozitul central, fiindcă reparația lui durează în timp. Autoritățile transnistrene, pe cont propriu, și-au construit un depozit central la Râbnița, în care poate fi stocată o bună parte din pesticidele învechite. Însă, există o regulă generală: pesticidele învechite reambalate nu pot fi depozitate centralizat timp îndelungat. Din lipsă de acces la depozitele unde se păstrează pesticidele, nu cunoaștem aspectul tehnic, volumul total și unde ele sunt localizate ca să putem spune de ce resurse financiare avem ne-

voie și care ar fi perioada necesară. Acum suntem în proces de negociere privind accesul la aceste depozite pentru a face inventarierea și, ulterior, în dependență de rezultate, vom avea până la finele proiectului o bază de date completă. În dependență de aceasta vom implementa un alt proiect, deoarece astfel de proiecte sunt extrem de costisitoare. Transportarea deșeurilor și incinerarea lor ar putea costa jumătate de milion de euro, deoarece, incinerarea unei tone de pesticide costă 2 mii de euro.

De ce până acum nu s-a reușit soluționarea acestei probleme?

Această problemă nu poate fi soluționată din trei motive: lipsă de resurse financiare, lipsa de încredere și apoi imposibilitatea de a o soluționa pe cont propriu, altfel spus, lipsa de cunoștințe și abilități necesare. Ne dăm bine seama care sunt barierele care tergiversează procesul de soluționare a acestei probleme, de aceea

pentru a contribui la ridicarea nivelului de cunoștințe, am organizat activități de instruire pentru societatea civilă. De asemenea, am organizat pentru grupul de lucru o vizită de documentare în Ucraina, traininguri de instruire cu privire la riscurile provocate de deșeurile toxice, însă, lucrul cel mai important, încercăm să restabilim încrederea între cele două maluri ale râului. Sperăm să finalizăm proiectul cu un inventar total al pesticidelor.

Care sunt riscurile?

Este foarte greu de apreciat pericolele acestor pesticide, deoarece efectul nociv al acestora poate fi simțit pe un termen îndelungat. Un impact mare au asupra apei, inclusiv a râului Nistru, din care se alimentează populația. De asemenea, sunt contaminate solurile, având un efect nociv atât asupra produselor agricole, cât și a animalelor care pasc în preajmă, din cauza că pesticidele se răspândesc. Mai mult, dacă sunt pesticide interzise, cum ar fi

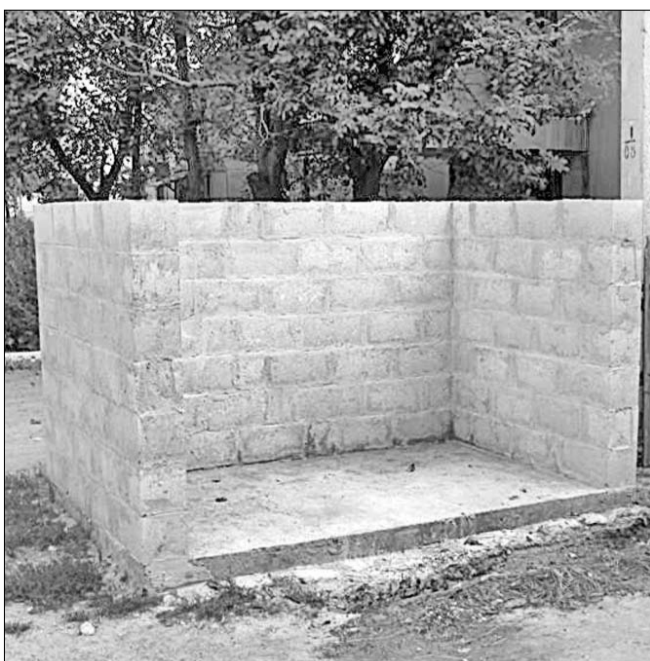
DDT, acestea distrug flora și fauna din preajmă. Acest lucru deja se confirmă prin spațiile aride ce țin de afectarea sănătății populației, trebuie de atras atenția la calitatea apei și a produselor consumate, la apariția diferitor boli astmatice, alergice, neurologice. În consecință, efectul nociv al pesticidelor poate duce la afectarea funcției de reproducere și, cel mai grav, la apariția cancerului de piele, plămâni, stomac.

Cum poate fi soluționată problema evacuării pesticidelor?

Această problemă se soluționează greu, deoarece trebuie să fie respectate mai multe faze. Anterior, am implementat un proiect de înlăturare a riscurilor în urma pesticidelor învechite în raionul Hâncești, ce prevedea inventarierea, evaluarea riscurilor, reambalarea, stocarea centralizată în depozit și apoi, cu suportul proiectului Băncii Mondiale pentru incinerare la o uzină din Franța. Acest proiect a avut o susținere bună din partea autorităților locale și centrale și din partea publicului.

Vreau să mai menționez și faptul că problema pesticidelor nu este soluționată odată cu reambalarea sau eliminarea lor, deoarece rămâne acută problema solului poluat și, evident, toate clădirile depozitelor sau ruinele acestora la fel sunt poluate și pot provoca în continuare riscuri pentru mediu și sănătate.

În partea transnistreană am ales, pentru început, să implementăm ideea privind informarea despre riscul pesticidelor învechite, cum trebuie de procedat și cât va dura procedura. Totodată, încercăm să creăm relații de încredere și parteneriat cu cei care sunt nemijlocit implicați în managementul și înlăturarea pesticidelor, inclusiv, și lucrul cu autoritățile, cu ONG-urile, cu publicul larg.

Platforma de colectare a deșeurilor menajere solide

Soluții pentru un mediu mai curat la Slobozia

Potrivit experților, situația ecologică în raionul Slobozia din regiunea transnistreană este destul de gravă. Structurile specializate responsabile de colectarea și transportarea deșeurilor în locuri special amenajate nu fac față necesităților, formându-se, în consecință, multe gunoști neautorizate.

Mai mult, în prezent, în Slobozia nu există o platformă de compostare a deșeurilor organice, acestea fiind deseori aruncate la întâmplare, poluând solul și apa.

Pentru a soluționa pro-

blema, REC Moldova implementează proiectul „Stabilirea managementului adecvat al deșeurilor menajere solide în raionul Slobozia”, contribuind la promovarea și dezvoltarea unui sistem de colectare separată a deșeurilor în acest raion.

„În lipsa unui sistem adecvat de colectare a deșeurilor, situația ecologică în acest raion este gravă. Problema constă în faptul că în urma mineralizării, azotul organic se transformă în nitrați, care au efecte nocive asupra mediului, implicit asupra sănătății populației. Autoritățile locale conștientizează importanța și necesitatea soluționării problemelor menționate. De aceea, introducerea

unor tehnologii mai avansate în domeniul managementului deșeurilor depinde, în mare parte, de voința și capacitățile de adaptare a populației la un nou sistem de colectare a deșeurilor”, susține Victor Cotruță, coordonatorul proiectului.

Astfel, REC Moldova în cadrul proiectului a finanțat construirea a 15 platforme pentru colectarea deșeurilor menajere solide și a 28 de containere (32 a fi confecționate încă) distincte pentru fiecare tip de deșeu, care vor fi puse în folosință la sfârșitul lunii iulie. În scopul antrenării populației din raionul Slobozia în procesul de implementare a noului sistem de colectare separată a deșeurilor,

REC Moldova va susține un ciclu de seminare pentru populația din acest raion, pentru a familiariza participanții cu procedurile de colectare separată. În special vor fi vizați elevii din raion, deoarece este important de a schimba mentalitatea referitor la managementul deșeurilor menajere solide.

„Ținând cont că raionul Slobozia este un raion rural și deci cu gospodării particulare, deșeurile de la grajd constituie un procent mare din volumul deșeurilor și în general sunt duse la groapa de gunoși, când ele ar putea fi folosite ca îngrășămintă, astfel, fiind redusă cantitatea deșeurilor cu circa 40%”, mai spune Victor Cotruță.

Un grup de specialiști au fost instruiți în domeniul socializării și reabilitării copiilor și tinerilor cu dizabilități

Pentru a sprijini părinții și a-i ajuta pe copiii cu nevoi speciale, în urmă cu câțiva ani, în Moldova au început a fi deschise centre de integrare socială. Dacă în R. Moldova centrele respective implică activ voluntari și părinții în reabilitarea acestor copii, pe malul stâng al Nistrului predomină sistemul instituțional, unde principala responsabilitate revine specialistului.

În acest sens, Reprezentanta Hilfswerk Austria în Moldova, a demarat un proiect de creare a unei rețele între centrele de reabilitare pentru copiii cu dizabilități din Republica Moldova și regiunea transnistreană. „Experții în domeniu susțin că actualmente în R. Moldova și regiunea transnistreană aceste servicii s-au dezvoltat neuniform. În acest domeniu lipsește un sistem de dezvoltare a unor rețele de centre de reabilitare și integrare socială a copiilor și tinerilor cu dizabilități, bazat pe cooperare, schimb de cunoștințe și schimb de experiență dintre astfel de centre specializate”, explică Anatol Bucată, managerul proiectului.

În acest context, proiectul tinde, în primul rând, să întărească cooperarea între centrele respec-

tive, prin informarea și formarea profesională a principalilor furnizori de servicii sociale, prin intermediul seminariilor, trainingurilor, conferințelor ș.a. „În al doilea rând, informăm opinia publică în ceea ce privește problemele cu care se confruntă copiii și tinerii cu dizabilități, metodele moderne de recuperare și integrare socială și școlară a copiilor cu nevoi speciale de pe ambele maluri ale Nistrului, prin intermediul mijloacelor de informare în masă și materialele editate”, susține Tatiana Echim, coordonatoarea proiectului.

În proiect sunt implicate cinci centre din regiunea transnistreană și trei centre din partea dreaptă a Nistrului. Pe durata proiectului sunt organizate seminariile de instruire cu specialiștii din centrele implicate, unde se discută noi metode de reabilitare a copiilor cu dizabilități, una dintre ele fiind și reabilitarea prin artă (muzică, desen). Totodată, părinții sunt încurajați să se implice în procesul de reabilitare pentru a diminua efectul instituționalizării.

„Odată ce părinții sunt instruiți cu privire la modul în care pot contribui la reabilitarea copiilor, starea lor de sănătate se îmbunătățește mai rapid. Este foarte important rolul părinților pentru incluziunea socială a copiilor, care au nevoie de atenție și acasă, nu doar din partea specialistului care trebuie să rezolve

problemele lor”, mai spune Anatol Bucată.

La finalizarea proiectului, urmează să fie tipărite mai multe broșuri și un ghid, destinate atât specialiștilor care lucrează cu acești copii, asistenților medicali, psihologilor, asistenților sociali, cât și părinților.

Un alt proiect în domeniu este „Transferuri moldo-transnistrene a practicilor bune în lucru cu copii cu dizabilități”, implementat de Misiunea Religioasă Catolică „Caritas Moldova”, ce prevede instruirea specialiștilor din Bender și Dubăsari care lucrează nemijlocit cu copiii cu dizabilități, de către echipa de

formatori ai Centrului de reabilitare pentru copii cu dizabilități din Sângerei. Proiectul a început cu un studiu al nevoilor fiecărui copil, ulterior a fost identificat grupul țintă de copii (32 din 111 copii din Dubăsari, 20 din 235 de copii din Bender, 15 copii din Sângerei), majoritatea copiilor sunt cu diagnosticul - suferințe a sistemului nervos central, Infirmitate Motorie Cerebrala, encefalopatii perinatale (dereglari de limbaj), autism. Obiectivele principale ale proiectului sunt prestarea asistenței psiho-sociale individualizate copiilor cu dizabilități, sprijin psihologic și metodologic acordat

părinților - pentru a-i forma co-terapeuți ai copiilor săi. Accentul se pune, în special pe nevoile familiilor copiilor cu dizabilități - probleme în educația lor, de formare și de reabilitare. Un alt obiectiv al proiectului este integrarea socială a copiilor cu handicap - care constă în incluziunea lor școlară, în grădinițe și școli primare.

„Un aspect important al acestei probleme este formarea specialiștilor în reabilitarea psiho-socială și care să lucreze atât cu copiii cât și cu și părinții. În cadrul acestui proiect, experții din Sângerei își păstrează autenticitatea sa prin prestarea serviciilor de reabilitare în cadrul Centrului „Luminița”, dar în același timp participă în formarea specialiștilor din partea stângă a Nistrului”, susține Natalia Rabei, coordonatorul programului.

În cadrul acestui proiect sunt planificate crearea centrelor de resurse în regiunile țintă, care va permite beneficiarilor să utilizeze literatura metodologică de specialitate și materiale didactice, jocuri pentru copii pentru dezvoltarea lor cuprinzătoare. Importanța proiectului constă în construirea încrederii în societatea de pe ambele maluri ale râului Nistru, care, la rândul său, este necesar pentru cooperarea pașnică și fără probleme în viitor și realizarea altor proiecte sociale, în special pentru dezvoltarea de servicii sociale.

Antreprenori din partea stângă a Nistrului vor fi instruiți cum să-și administreze afacerile

Managerii întreprinderilor mici și mijlocii din stânga Nistrului vor fi instruiți în domeniul dezvoltării eficiente a afacerilor sale. Instruirea antreprenorilor va fi realizată în cadrul unui proiect ce prevede crearea Școlii de business în regiunea transnistreană, desfășurat în cadrul programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Potrivit lui Victor Munteanu, managerul proiectului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, în cadrul proiectului, cu o durată de un an și jumătate, se preconizează crearea a trei centre de instruire în afaceri în orașele Tiraspol, Râbnița și Tighina. Aici vor participa la activitățile de instruire circa 450 de antreprenori, care deja desfășoară afaceri, dar intenționează să le extindă, precum și cei care au idei de business dar nu știu cum să le implementeze, fiind asistați de trainerii angajați în cadrul proiectului. Mai mult, vor beneficia de asistență specializată și directorii întreprinderilor mari în dezvoltarea cunoștințelor privind managementul de riscuri în condițiile dificile create de criza economică mondială.

Actualmente sunt create centrele de business și este instruită echipa de traineri. Ulterior, în septembrie, în baza unui plan de afaceri prezentat vor fi selectați și beneficiarii cursurilor de instruire, care vor dura 4 luni pentru fiecare promoție. Pe parcursul instruirii, beneficiarii proiectului vor învăța cum să acceseze finanțări externe, cum să lanseze și să înregistreze afacerile, precum și modalitățile de administrare a acestora în situații de risc. Mai mult, managerii întreprinderilor vor face cunoștință cu aspectele de contabilitate, juridice, dar și cum să-și extindă activitatea pe piața europeană. Totodată, în urma cursurilor de instruire, beneficiarii celor mai inovative și fezabile idei de afaceri vor avea o șansă reală pentru a le implementa în practică.

Proiecte ce prevăd conservarea patrimoniului ecologic în regiunea transnistreană

Păstrarea patrimoniului ecologic din partea stângă a Nistrului este un alt obiectiv al Programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. Printre activități se numără Dezvoltarea rutei turistice în Zona Ramsar „Nistrul de Jos”, precum și conservarea biodiversității din Rezervația de Stat de la Iagorlâc.

Din aprilie curent, obiectivele turistice din regiunea transnistreană, în special din Zona Ramsar „Nistrul de Jos”, sunt mai accesibile pentru turiști. După o pauză de 18 ani, a fost inițiată colaborarea între agențiile de turism de pe ambele maluri ale Nistrului, în vederea dezvoltării afacerilor în domeniu în această regiune, iar turiștii au posibilitatea să descopere locuri noi, cum ar fi obiectivele istorice din orașul

Prezentarea rutei turistice în Zona Ramsar

Bender, monumentele de arhitectură peisajeră din Cioburciu și Parcani, complexul turistic „Muzeul vinului Butilca” din Ternovca etc.

Dezvoltarea rutei turistice în Zona Ramsar „Nistrul de Jos” este una din activitățile proiectului „Consolidarea în comun a viitorului pentru zona recunoscută la nivel internațional „Nistrul de Jos”, realizat de Societatea Ecologică „Biotica”. Potrivit directorului societății, Alexei Andreev, numărul de turiști continuă să crească de la demararea proiectului, care va intensifica relațiile de colaborare între firmele de turism de pe ambele maluri ale Nistrului,

contribuind astfel la dezvoltarea turismului.

Un alt proiect cuprins în program se referă la Rezervația de Stat „Iagorlâc”, unde se întâlnesc numeroase specii de plante incluse în Cartea Roșie. Astfel, ECO Tiraspol și-a propus restabilirea speciilor autohtone, în special stejarul, caracteristic florei de aici. La sfârșitul proiectului, susține Iliia Trombițki, va fi editată o broșură pentru localitate și o carte pentru comunitatea științifică. Totodată, proiectul are drept scop crearea unui parteneriat de colaborare între autorități și organizațiile neguvernamentale, în vederea îmbunătățirii situației rezervației.

Din toamnă, elevii școlii din Roșcani vor avea parte de o sală de sport renovată

Din toamnă, sala de sport, alte săli adiacente precum și sala unde va fi instalat echipamentul necesar unei săli de forță din cadrul școlii din Roșcani, raionul Anenii Noi, vor fi renovate, elevii de aici beneficiind de condiții bune pentru studii.

Reconstrucția acestor încăperi este realizată cu asistența programului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, la care își vor aduce contribuția și locuitorii din sat.

Actualmente, câteva clase și săli destinate lecțiilor de sport se află într-o stare deplorabilă, având acoperișul spart și pereții înnegriți din cauza ploilor. Elevii nu pot studia aici din cauza condițiilor nefavorabile, fiind necesară reparația capitală a acestora. Aceasta este singura școală din Roșcani, iar aici își fac studiile 320 de elevi.

De curând, grație asisten-

ței Uniunii Europene, lucrările de renovare au început, până în toamnă urmând a fi reparate toate spațiile afectate și sala unde va fi instalat echipamentul necesar unei săli de forță.

Proiectul de reconstrucție a școlii din Roșcani este o componentă a programului ce susține dezvoltarea infrastructurii sociale în zona de securitate de pe ambele maluri ale Nistrului, fiind inițiat cu scopul ca pe lângă finanțare, să dezvolte abilitățile autorităților locale de a atrage fonduri pentru proiectele sociale în localitate. În cadrul programului sunt prevăzute un șir de activități ample, printre care: reparația capitală a grădinițelor din Hagimus și Puhăceni, unde vor fi instalate sisteme de încălzire și canalizare, reparate acoperișurile și instalate geamuri noi. De asemenea, se dorește crearea unui Centru de plasament temporar pentru bătrânii neajutorati din Calfa, raionul Anenii Noi, la care vor avea acces persoanele în etate din localitățile din apropiere, inclusiv regiunea transnistreană.

Coordonator de ediție: Irina LAZUR;

reporter: Diana LUNGU; design&machetare: Angela IVANESI.

Adresa redacției: mun. Chișinău, str. București 77, tel./fax: 22-09-96, e-mail: obiectiv@api.md

Retipărirea articolelor fără acordul redacției este interzisă.

Tipografia “PRAG-3”, mun. Chișinău, str. Petricani, 94/1.

Comanda nr. 1101; Tiraj total: 72150 ex.

Acest supliment informativ a fost publicat cu suportul financiar al proiectului „Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. Opiniile exprimate în această publicație nu reflectă necesar punctul de vedere al Uniunii Europene și al Națiunilor Unite, inclusiv al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Moldova